E 12/2026 vp

VNK:n lisäselvitys meneillään olevista EIT-prosesseista, joihin Suomi on väliintulijana osallistunut:

Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen (EIT) suuressa jaostossa on edelleen vireillä kolme maahantulon välineellistämistä ns. valtiollisen hybridioperaation kontekstissa käsittelevää yksilövalitusta: *C.O.C.G. ja muut v. Liettua* (nro 17764/22), *H.M.M. ja muut v. Latvia* (nro 42165/21) ja *R.A. ja muut v. Puola* (nro 42120/21). Näissä asioissa järjestettiin suulliset pääkäsittelyt Strasbourgissa 12.2.2025. Valituksissa on kyse vastaajavaltioiden ja Valko-Venäjän rajojen tilanteesta vuosina 2021–2023. EIT:n oikeuskäytännössä ei vielä ole käsitelty maahantulon välineellistämistä ns. valtiollisen hybridioperaation kontekstissa. Suomi sai EIT:lta luvan tehdä kolmannen osapuolen sekä kirjallisen että suullisen sivuväliintulon kaikissa edellä mainituissa valituksissa. Suomi kiinnitti erityistä huomiota perustavanlaatuiseen muutokseen Euroopan turvallisuuspoliittisessa ympäristössä ja katsoi tämän olevan merkittävä huomioitava tekijä, kun Euroopan ihmisoikeussopimusta sovelletaan välineellistetyn maahantulon tilanteisiin. Suomi katsoi, että EIT:n vakiintuneen muuttoliikettä koskevan oikeuskäytännön tulkintalinjoja tulisi kehittää kontekstisidonnaisesti välineellistetyn maahantulon tilanteissa. Tulkinnassa tulisi turvata sekä yksilön oikeudet että välineellistetyn maahantulon kohteena olevan valtion täysivaltaisuus ja kansallinen turvallisuus sekä torjua Euroopan ihmisoikeussopimuksen väärinkäyttöä sellaisten haitallisten tarkoitusperien edistämiseksi, jotka ovat vastoin Euroopan ihmisoikeussopimuksen ja Euroopan neuvoston päämäärää ja tarkoitusta. EIT:n suuri jaosto antanee ratkaisunsa näissä asioissa tämän vuoden aikana.